

Изх. № 04-00-11/19.10.2022 г.

ДО

Г-Н ЛАЗАР ЛАЗАРОВ

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
СОЦИАЛНИТЕ ПОЛИТИКИ

МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА
ТРИСТРАННО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Г-ЖА РОСИЦА-ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ЛАЗАРОВ,

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ВЕЛКОВА-ЖЕЛЕВА,

Във връзка с представения Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност и предстоящото на 20.10.2022 г. заседание на Националния съвет за тристранно сътрудничество (НСТС), Българската стопанска камара (БСК) изразява следното становище:

1. БСК подкрепя предложените изменения, свързани с въвеждане на разпоредби на европейското законодателство и отстраняване на несъответствия между българското и европейското законодателство.
2. Подкрепяме инициативата за въвеждане на промени в ЗДДС, свързани с привеждане на ДДС законодателството в съответствие с решения на СЕС, и по-конкретно - разпоредби, които дават възможност да се намали данъчната основа на доставката в случай на пълно или частично неплащане, ако вземането по доставката е окончателно несъбираемо или са налице доказателства за вероятната му несъбираемост. Създаването на правна регламентация в ЗДДС на предвидената възможност в разпоредбата на чл. 90, параграф 1 от Директива 2006/112/ЕО е предпоставка за разрешаване на редица проблемни казуси на българския бизнес по отношение на корекция на авансово внесен в бюджета ДДС за доставки, по които не е получено пълно или частично плащане от търговеца.

Оценяваме положително извършените концептуални промени в актуализирания проект на ЗИД, в сравнение с първоначално възприетия подход в текстовете, разгледани на заседанието на Комисията по бюджетна политика към НСТС на 28.09.2022 г. В същото време, новосъздадената „Глава тринадесета „а“ „Намаляване на данъчна основа и начислен данък при несъбираемо вземане“ отново съдържа неясноти и прекомерни ограничения, които възпрепятстват българските предприятия да извършат корекция на данъчната основа и внесения данък в предвидените случаи.

В чл. 126а, ал.1 са предвидени пет условия, чието едновременно изпълнение би позволило на доставчик, регистрирано по закона лице, да намали данъчната основа и начисления данък по доставката, а именно:

1. издадена е фактура за доставката и са спазени изискванията на чл. 86;
2. получателят и доставчикът по доставката не са свързани лица;
3. не е извършено възмездно прехвърляне на вземането;
4. доставчикът може да докаже, че е предприел действия за събиране на вземанията по доставката;

5. доставчикът е уведомил писмено получателя, регистрирано по този закон лице че счита съответното вземане за несъбираемо на основание на ал. 2 и разполага с доказателства, че уведомлението му е било доставено до получателя.

По отношение на изискването за свързаност между лицата (т.2) следва допълнително да се уточни моментът, към който следва да е изпълнено посоченото условие - към датата на данъчното събитие, към датата на неплащането или и в двата момента. В допълнение, формалната свързаност по смисъла на ДОПК не винаги означава наличие на контрол и, оттам - влияние върху търговските отношения.

Относно изискването да не е извършено възмездно прехвърляне на вземането, подобно условие може да доведе до несправедливи последици. Това правило следва да се прилага единствено при цесия по номинал. В останалите случаи, при които доставчикът прехвърля своето вземане със скonto, е налице хипотеза на частично неизпълнение. Считаме, че такъв доставчик следва да бъде третиран при равни условия като останалите лица с частично неплатено вземане, съответно - да има право на съответната корекция.

Условието доставчикът да е уведомил писмено получателя, че счита съответното вземане за несъбираемо и да разполага с доказателства, че уведомлението му е било доставено до получателя, често може да се окаже практически неизпълнимо. В хипотеза на неизряден длъжник често е трудно или дори невъзможно кредиторът (доставчик) да връчи на длъжника (получател) съобщение, съответно - да получи потвърждение от него.

В чл. 126а, ал.2 са посочени обстоятелствата, при настъпването на едно от които вземането по доставка се счита за несъбираемо. Текстът на т. 6 предвижда изтичане на 365 дни за вземане в размер до 600 лева от момента, в който вземането е станало изискуемо. Остава неясно по какъв начин са определени срокът и горният праг на вземането, но във всички случаи размерът на сумата е много нисък и е далеч от стопанските реалности.

В чл. 126а, ал. 3 е посочено, че за „частично неплащане/плащане по доставка“ се приема, че данъкът е включен в размера на извършеното плащане/неплащане.“ Необходимо е допълнително прецизиране на текста. При така предложената редакция може да се направи извод, че пълният размер на данъка е включен в извършеното частично плащане. Обичайната икономическа логика предполага да се приеме, че при извършено частично плащане в него се включва пропорционалният размер на данъка.

В чл. 126б е предвиден редът за намаляване на данъчна основа и начислен данък при несъбираемо вземане. Текстът на ал. 4 посочва, че намалението на данъчната основа и данъка, в случаите, когато получателят по доставката е нерегистрирано по този закон лице или е било нерегистрирано лице към момента на доставката, *се определя като разликата между начисления данък по доставката и ползания данъчен кредит от доставчика за получени от него стоки или услуги, пряко свързани с извършването на доставката, до размера на пълното или частично неплащане по доставката.* Считаме, че тази норма е несправедлива по отношение на коректните доставчици и необосновано възлага тежестта на данъка отново върху изрядните търговци. С това се нарушава основният принцип на Директивата, че данъчната основа се състои от действително получената насрещна престация, от което следва, че данъчната администрация не може да събира ДДС в размер, надвишаващ получения от данъчнозадълженото лице.

Текстът на чл. 126в посочва ограниченията на намаляване на данъчна основа и начислен данък при несъбираемо вземане, когато доставчикът е знаел или е бил длъжен да знае към момента на доставката, че няма да получи дължимата сума по доставката. Приема се че доставчикът е бил длъжен да знае, когато:

- 1. доставката е привидна, заобикаля закона или е на цена, която значително се отличава от пазарната цена;*
- 2. при множество повтарящи се доставки или доставки с периодично или непрекъснато изпълнение към един и същи получател, когато не е извършено плащане по повече от две доставки.*

Първата хипотеза съдържа предпоставки за правна несигурност, доколкото законът не предлага легална дефиниция на цена, която се отличава значително от пазарната.

Втората хипотеза съдържа съществени ограничения и предпоставя неблагоприятни и за двете страни промени в търговските отношения между лицата. Нормата ще постави множество доставчици - (напр., комунални услуги, наем на недвижими имоти, лизинг) в ситуация, в която да прекратят договорите, дори и при временни затруднения на получателя.

3. Съзнавайки правомощията на служебното правителство, отново използваме възможността да призовем за удължаване на сроковете, предвидени в § 15д от ПЗР на ЗДДС, по отношение на доставки на храни, подходящи за бебета или за малки деца, и доставки на бебешки пелени и подобни бебешки хигиенни артикули. БСК многократно призовава намалената ставка за посочените стоки да остане безсрочна, доколкото тя е пряко обвързана със специалния режим на облагане с ДДС на многоцелевите ваучери, които работодателите предоставят на своите работници и служители.

Във връзка с гореизложеното БСК се въздържа от подкрепа на така предложения ЗИД на ЗДДС, в частта относно корекция на данъчната основа и начисления данък при несъбираеми вземания по доставки, и отново изразяваме нашата готовност за участие в работна група за допълнително прецизиране на тези важни за бизнеса разпоредби.

С УВАЖЕНИЕ,

ДОБРИ МИТРЕВ

Председател на УС на БСК